

*Sygn. akt VIII U 880/17*

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 sierpnia 2017 r.

**Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych**

**w składzie:**

<b>Przewodniczący:</b>	<b>SSO Grażyna Łazowska</b>
<b>Protokolant:</b>	<b>Kamila Niemczyk</b>

**po rozpoznaniu w dniu** 30 sierpnia 2017 r. w Gliwicach

**sprawy** W. B.

**przeciwko** Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

**o** wysokość emerytury

**na skutek odwołania** W. B.

**od decyzji** Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

**z dnia** 25 kwietnia 2017 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 880/17

## UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 kwietnia 2017r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu W. B.

( (... ) ) prawa do przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż nowo wyliczony wskaźnik podstawy wymiaru był niższy niż 250%.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany i orzeczenia co do istoty sprawy oraz wniósł o obciążenie organu rentowego kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu ubezpieczony domagał się przeliczenia świadczenia z uwzględnieniem wynagrodzeń z lat 1970 – 1979, po ich uprzednim ustaleniu przed Sądem.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko. Jednocześnie organ rentowy wskazał, iż ustalając podstawę wymiaru zgodnie z brzmieniem art.110a w/w ustawy przyjął wynagrodzenie z 20 lat kalendarzowych 1963, 1967, 1971, 1980 – 1996 uzyskując wskaźnik wysokości 219,99%, a więc nie przekraczający wartości 250% i niższy od poprzednio obliczonego, natomiast z 10 lat kalendarzowych 1997 – 2006 wskaźnik 0,34%. Za lata nieudokumentowane organ rentowy przyjął wynagrodzenia minimalne.

**Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:**

Decyzją z dnia 12 listopada 1996r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu W. B. urodzonemu w dniu (...) prawo do emerytury górniczej od dnia 1 lipca 1996r.

Do ustalenia podstawy wymiaru tego świadczenia organ rentowy przyjął wynagrodzenia ubezpieczonego z lat 1983 – 1989 z tytułu zatrudnienia w KWK (...) na podstawie zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 3 października 1996r.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 294,26% i został ograniczony do 250%.

W dniu 17 marca 2017r. ubezpieczony złożył wniosek o przeliczenie podstawy wymiaru świadczenia na podstawie art.110a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych załączając do niego zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 7 marca 2017r. z wykazanymi zarobkami z lat 1980 – 1997, sporządzone przez (...) S.A. Oddział Zakład (...) w T..

W przypadku wynagrodzeń za lata 1982, 1983, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989 wskaźnik wysokości wyniósł powyżej 250%. W pozostałych latach wskaźnik ten był niższy, w tym w 1980r. wyniósł 210,09%, w 1981r. - 208,28%.

W rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy wydał decyzję skarżoną, omówioną na wstępie.

Ubezpieczony na przestrzeni swojego życia zawodowego był zatrudniony:

- od dnia 1 września 1961r. do dnia 18 sierpnia 1965r. w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...),
- od dnia 10 września 1965r. do dnia 22 marca 1971r. w Hucie (...) (...),
- od dnia 26 marca 1971r. do dnia 9 stycznia 1997r. w KWK (...) na stanowiskach:
  - od dnia 26 marca 1971r. do dnia 30 września 1975r. jako robotnik niewykwalifikowany pod ziemią,
  - od dnia 1 października 1975r. do dnia 31 stycznia 1978r. jako młodszy górnik pod ziemią,
  - od dnia 1 lutego 1978r. do dnia 5 października 1978r. jako górnik pod ziemią,
  - od dnia 6 października 1978r. do dnia 31 grudnia 1980r. jako górnik strzałowy pod ziemią,
  - od dnia 1 stycznia 1981r. do dnia 14 września 1984r. jako górnik strzałowy pod ziemią,
  - od dnia 15 września 1984r. do dnia 4 sierpnia 1986r. jako wydawca materiałów wybuchowych pod ziemią,

- od dnia 5 sierpnia 1986r. do dnia 28 lutego 1991r. jako górnik strzałowy pod ziemią,
- od dnia 1 marca 1991r. do dnia 9 stycznia 1997r. jako instruktor strzałowy pod ziemią.

W latach zatrudnienia 1971 – 1980 ubezpieczony udowodnił 2.247,2 dniówki wykonywane przy pracach przodkowych.

Nie zachowała się dokumentacja płacowa z okresu zatrudnienia ubezpieczonego w KWK (...) za lata sporne 1970 – 1979.

W aktach osobowych ubezpieczonego wykazane zostały tylko stawki zaszeregowania

- w karcie obiegowej – od dnia 1 marca 1973r. w wysokości 94 zł na dniówkę według IV grupy zaszeregowania,
- w karcie osobowej - od dnia 1 października 1974r. w wysokości 136 zł na dniówkę według V grupy zaszeregowania. Kolejne stawki dotyczą już późniejszego okresu, a mianowicie: od dnia 1 sierpnia 1983r. – 316 zł na dniówkę i od dnia 15 września 1984r. – 340 zł na dniówkę.

Możliwe jest zatem odtworzenie wynagrodzenia za lata 1973 – 1979. Przy jego wyliczeniu Sąd posiłkował się opinią biegłego sądowego z zakresu rent uzupełniających i świadczeń emerytalno – rentowych Z. G. sporządzoną dla potrzeb podobnej sprawy o sygn. VIII U 1635/16, w której odtwarzane było wynagrodzenie pracownika kopalni - elektromontera pod ziemią, również z wykazanymi dniówkami przodkowymi, za lata 1971 – 1978.

W latach spornych 1971 - 1979 wynagrodzenia w górnictwie regulowane były: Zbiorowym Układem Pracy dla pracowników fizycznych i umysłowych zatrudnionych w zakładach pracy Ministerstwa Górnictwa i Energetyki z dnia 15 kwietnia 1957r., Protokołem dodatkowym nr 265/PW z dnia 5 grudnia 1968r. obowiązującym od dnia 1 grudnia 1968r., Protokołem dodatkowym nr 324/PW z dnia 16 maja 1972r. obowiązującym od dnia od dnia 1 maja 1972r., Układem Zbiorowym Pracy dla (...) Węglowego z dnia 1 stycznia 1975r.

Zgodnie z Układem Zbiorowym Pracy czas pracy wynosił 8 godzin dziennie, a średni czas pracy w górnictwie do dnia 31 grudnia 1980r. – 25 dni miesięcznie.

Oprócz wynagrodzenia zasadniczego Sąd uwzględnił:

1. deputat węglowy – zgodnie z art.21 UZP pracownicy fizyczni zaszeregowani do kategorii płac III i wyższej, którzy byli żonaci otrzymywali deputat węglowy w pełnej wysokości 8 ton rocznie; od 1 stycznia 1970r. wartość 1 tony węgla deputatowego wynosiła 550 zł;

- ubezpieczony w dniu 23 kwietnia 1966r. zawarł związek małżeński i stąd przysługiwało mu prawo do deputatu węglowego w pełnej wysokości,

2. wynagrodzenie dodatkowe z Karty Górnika:

– według Protokołu dodatkowego nr 265/PW wynagrodzenie na dniówkę wynosiło: w przypadku kategorii zaszeregowania IV i przy okresie pracy w górnictwie do 2 lat – 6,40 zł, a przy okresie pracy do 5 lat – 9,60 zł;

- w dniu 29 września 1974r. Rada Ministrów podjęła uchwałę nr 230/74 w sprawie zmian w zasadach wypłacania specjalnego wynagrodzenia z Karty Górnika oraz innych składników płac, w której §11 pkt 4.1 zapisano, iż: „pracownikom fizycznym zatrudnionym pod ziemią w kopalniach węgla kamiennego oraz pracownikom dozoru do sztygara oddziałowego włącznie, którzy efektywnie przepracują wszystkie dni przypadający na danym miesiąc

w harmonogramie pracy, specjalne wynagrodzenie z Karty Górnika będzie wypłacane w wysokości podwójnej”; uchwała weszła w życie z dniem 1 października 1974r.,

- od dnia 1 stycznia 1975r. Układem Zbiorowym Pracy wprowadzono zmiany w zasadach wypłaty wynagrodzenia z Karty Górnika – wynosiło ono: dla pracowników zaszergowanych według V grupy i przy 2 – 5 latach pracy w górnictwie – 15,90 zł, a przy latach pracy 5-10, 21,20 zł,

3. gdyby ubezpieczony jako pracownik fizyczny pracował w normalnym cyklu zmianowym, to 1/3 pracy wykonywałby na zmianę C nocną;

- od dnia 1 czerwca 1972r. przepisy przewidywały wypłatę dodatku nocnego w wysokości 20% stawki godzinowej,

- od dnia 1 stycznia 1975r. za prace nocną przysługiwał dodatek nocny wynoszący za każdą przepracowaną godzinę w nocy dla pracowników zatrudnionych pod ziemią 30% zasadniczej stawki godzinowej,

- od dnia 1 stycznia 1975r. wprowadzono również dodatek za pracę w godzinach pracy na zmianie popołudniowej w wysokości 10% stawki zasadniczej,

4. wynagrodzenie za pracę w niedziele i święta – gdyby ubezpieczony pracował co najmniej 1 niedzielę w miesiącu przysługiwałby mu dodatek w wysokości 100% godzinowej stawki podstawowej, wynikającej z osobistego zaszergowania,

5. dodatek za pracę w warunkach szkodliwych – z uwagi na ilość dni przepracowanych w przodku w latach spornych, które stanowiły około 80% ogólnego czasu pracy (około 250 dniówek przodkowych na rok w odniesieniu do 300 dni pracy) przy pracy w zapyleniu,

w dużej wilgotności, wzmożonym hałasie ubezpieczonemu przysługiwałby dodatek szkodliwy w wysokości 9 zł na dniówkę, a od dnia 1 listopada 1979r. (Uchwała Prezydium Rządu z dnia 5 października 1979r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych w przemyśle węglowym) – 28 zł na dniówkę.

Wyliczenie zarobków ubezpieczonego przedstawia się następująco:

1. rok 1973r.:

a) od stycznia do lutego –  $2 \times 1.000 \text{ zł}$  (wynagrodzenie minimalne) = 2.000 zł

b) marzec:

placa zasadnicza  $94 \text{ zł} \times 25 \text{ dni} = 2.350 \text{ zł}$ ,

dodatek nocny  $2.35 \text{ zł} (94 \text{ zł} : 8 \times 20\%) \times 8 \text{ godz.} \times 8 \text{ dni} = 150,40 \text{ zł}$ ,

dodatek za niedzielę  $94 \text{ zł} \times 1 \text{ dzień} = 94 \text{ zł}$ ,

zasadnicze za niedzielę 94 zł,

dodatek szkodliwy  $9 \text{ zł} \times 26 \text{ dni} = 234 \text{ zł}$

wynagrodzenie z Karty Górnika  $23 \text{ dni} \times 6,40 \text{ zł}$  (do dwóch lat pracy ubezpieczonego) +  $3 \text{ dni} \times 9,60 \text{ zł}$  (powyżej dwóch lat pracy) = 176,00 zł,

deputat węglowy  $366,67 \text{ zł} (550 \text{ zł} \times 8 \text{ ton} : 12 \text{ m-cy})$

razem: 3.465,07 zł

3) od kwietnia do grudnia:

płaca zasadnicza  $94 \text{ zł} \times 25 \text{ dni} = 2.350 \text{ zł}$ ,  
dodatek nocny  $2,35 \text{ zł} \times 8 \text{ godz.} \times 8 \text{ dni} = 150,40 \text{ zł}$ ,  
dodatek za niedzielę  $94 \text{ zł} \times 1 \text{ dzień} = 94 \text{ zł}$ ,  
zasadnicze za niedzielę  $94 \text{ zł}$ ,  
dodatek szkodliwy  $9 \text{ zł} \times 26 \text{ dni} = 234 \text{ zł}$ ,  
wynagrodzenie z Karty Górnika  $26 \text{ dni} \times 9,60 \text{ zł} = 249,60 \text{ zł}$ ,  
deputat węglowy  $366,67 \text{ zł} ( 550 \text{ zł} \times 8 \text{ ton} : 12 \text{ m-cy} )$   
razem z jeden miesiąc:  $3.538,67 \text{ zł}$

***łącznie za 1973r.:  $2.000 \text{ zł} ( 2 \text{ m-ce} \times 1.000 \text{ zł} ) + 3.465,07 \text{ zł} + ( 3.538,67 \text{ zł} \times 9 \text{ m-cy} ) = 37.313,10 \text{ zł}$ , a wskaźnik wysokości  $111,13\%$  ( stosunek do średniej krajowej  $33.576 \text{ zł}$ )***

2. rok 1974

a) od stycznia do września:

płaca zasadnicza  $94 \text{ zł} \times 25 \text{ dni} = 2.350 \text{ zł}$ ,  
dodatek nocny  $2,35 \text{ zł} \times 8 \text{ godz.} \times 8 \text{ dni} = 150,40 \text{ zł}$ ,  
dodatek za niedzielę  $94 \text{ zł} \times 1 \text{ dzień} = 94 \text{ zł}$ ,  
zasadnicze za niedzielę  $94 \text{ zł}$ ,  
dodatek szkodliwy  $9 \text{ zł} \times 26 \text{ dni} = 234 \text{ zł}$ ,  
wynagrodzenie z Karty Górnika  $26 \text{ dni} \times 9,60 \text{ zł} = 249,60 \text{ zł}$ ,  
deputat węglowy  $366,67 \text{ zł} ( 550 \text{ zł} \times 8 \text{ ton} : 12 \text{ m-cy} )$   
razem z jeden miesiąc:  $3.538,67 \text{ zł}$

b) od października do grudnia:

płaca zasadnicza  $136 \text{ zł} \times 25 \text{ dni} = 3.400 \text{ zł}$ ,  
dodatek nocny  $3,40 \text{ zł} ( 136 \text{ zł} : 8 \text{ godzin} \times 20\% ) \times 8 \text{ godz.} \times 8 \text{ dni} = 217,60 \text{ zł}$ ,  
dodatek za niedzielę  $136 \text{ zł} \times 1 \text{ dzień} = 136 \text{ zł}$ ,  
zasadnicze za niedzielę  $136 \text{ zł}$ ,  
dodatek szkodliwy  $9 \text{ zł} \times 26 \text{ dni} = 234 \text{ zł}$ ,  
wynagrodzenie z Karty Górnika  $26 \text{ dni} \times 9,60 \text{ zł} = 249,60 \text{ zł}$ ,  
wynagrodzenie z K. (...) dni  $\times 9,60 \text{ zł} = 249,60 \text{ zł} ( \text{podwójna wysokość} )$ ,  
deputat węglowy  $366,67 \text{ zł}$

razem za jeden miesiąc 4.989,47 zł

**łącznie za 1974r.: ( 9 m-cy x 3.538,67 zł ) + ( 3 m-ce x 4.989,47 zł ) = 46.816,44 zł, a wskaźnik wysokości 122,49% ( średnia krajowa 38.220 )**

3. za rok 1975:

płaca zasadnicza 136 zł x 25 dni = 3.400 zł

dodatek nocny 5,1zł ( 136 zł : 8 x 30% ) x 8 godz. x 8 dni = 326,40 zł,

dodatek za niedzielę 136 zł,

zasadnicze za niedzielę 136 zł,

dodatek szkodliwy 9 zł x 26 dni = 234 zł,

wynagrodzenie z Karty Górnika 26 dni x 15,90 zł = 413,40 zł,

wynagrodzenie z Karty Górnika 26 dni x 15,90 zł = 413,40 zł,

deputat węglowy 366,67 zł,

dodatek za II zmianę 1,70 zł ( 136 zł : 8 godz. x 10% ) x 8 godz. x 8 dni = 108,80 zł

razem za jeden miesiąc 5.534,67 zł

**łącznie za 1975r.: 12 m-cy x 5.534,67 zł = 66.416,04 zł, a wskaźnik wysokości 141,44% ( średnia krajowa 46.956 zł )**

3.za rok 1976:

a) od stycznia do lutego wg. obliczeń jak za 1975r., to jest 5.534,67 zł miesięcznie,

b) marzec:

płaca zasadnicza 136 zł x 25 dni = 3.400 zł,

dodatek nocny 5,1zł ( 136 zł : 8 x 30% ) x 8 godz. x 8 dni = 326,40 zł,

dodatek za niedzielę 136 zł,

zasadnicze za niedzielę 136 zł,

dodatek szkodliwy 9 zł x 26 dni = 234 zł,

wynagrodzenie z Karty Górnika 23 dni x 15,90 zł ( do 5 lat pracy ) + 3 dni x 21,20 zł = 429,30 zł,

wynagrodzenie z Karty Górnika 23 dni x 15,90 zł + 3 dni x 21,20 zł = 429,30 zł,

deputat węglowy 366,67 zł,

dodatek za II zmianę 1,70 zł ( 136 zł : 8 godz. x 10% ) x 8 godz. x 8 dni = 108,80 zł

razem: 5.566,47 zł,

c) kwiecień do grudzień:

płaca zasadnicza 136 zł x 25 dni = 3.400 zł,

dodatek nocny 5,1zł ( 136 zł : 8 x 30% ) x 8 godz. x 8 dni = 326,40 zł,

dodatek za niedzielę 136 zł,

zasadnicze za niedzielę 136 zł,

dodatek szkodliwy 9 zł x 26 dni = 234 zł,

wynagrodzenie z Karty Górnika 26 dni x 21,20 zł = 551,20 zł,

wynagrodzenie z Karty Górnika 26 dni x 21,20 zł = 551,20 zł,

deputat węglowy 366,67 zł,

dodatek za II zmianę 1,70 zł ( 136 zł : 8 godz. x 10% ) x 8 godz. x 8 dni = 108,80 zł

razem za jeden miesiąc: 5.810,27 zł

***łącznie za 1976r.: 2 m-ce x 5.534,67 zł + 5.566,47 zł + 9 m-cy x 5.810,27 zł = 68.928,24 zł, a wskaźnik wysokości 134,18% ( średnia krajowa 51.372 zł )***

4. lata 1977 i 1978 jw., to jest 68.928,24 zł rocznie, a wskaźnik wysokości za 1977r. ***124,98% ( średnia krajowa 55.152 zł )*** i za 1978r. – ***117,54% ( średnia krajowa 58.644 zł )***

5. rok 1979r.:

a) od stycznia do października:

płaca zasadnicza 136 zł x 25 dni = 3.400 zł,

dodatek nocny 5,1zł ( 136 zł : 8 x 30% ) x 8 godz. x 8 dni = 326,40 zł,

dodatek za niedzielę 136 zł,

zasadnicze za niedzielę 136 zł,

dodatek szkodliwy 9 zł x 26 dni = 234 zł,

wynagrodzenie z Karty Górnika 26 dni x 21,20 zł = 551,20 zł,

wynagrodzenie z Karty Górnika 26 dni x 21,20 zł = 551,20 zł,

deputat węglowy 366,67 zł,

dodatek za II zmianę 1,70 zł x 8 godz. x 8 dni = 108,80 zł

razem za jeden miesiąc: 5.810,27 zł

b) listopad i grudzień:

płaca zasadnicza 136 zł x 25 dni = 3.400 zł,

dodatek nocny 5,1zł ( 136 zł : 8 x 30% ) x 8 godz. x 8 dni = 326,40 zł,

dodatek za niedzielę 136 zł,

zasadnicze za niedzielę 136 zł,

dodatek szkodliwy 28 zł x 26 dni = 728 zł,

wynagrodzenie z Karty Górnika 26 dni x 21,20 zł = 551,20 zł,

wynagrodzenie z Karty Górnika 26 dni x 21,20 zł = 551,20 zł,

deputat węglowy 366,67 zł,

dodatek za II zmianę 1,70 zł ( 136 zł : 8 godz. x 10% ) = 108,80 zł

razem za jeden miesiąc: 6.304,27 zł

**łącznie za 1979r.: 11 m-cy x 5.810,27 zł + 6.304,27 zł = 70.711,24 zł,  
a wskaźnik wysokości 110,62%. ( średnia krajowa 63.924 zł )**

Przy przyjęciu wynagrodzeń z lat 1975 – 1977 w miejsce najniższych wynagrodzeń jakie organ rentowy uwzględnił przy obliczeniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru

z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu, to jest w miejsce lat 1963 ( 41,83% ), 1967 ( 42,16% ), 1971 ( 42,07% ) wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 233,72% i został wyliczony przy przyjęciu wynagrodzeń

i wskaźników wysokości z lat:

1975r. - 66.416,04 zł, 141,44%,

1976r. - 68.928,24 zł, 134,18%,

1977r. - 68.928,24 zł, 124,98%,

1980r. - 152.271,00 zł, 210,09%,

1981r. - 192.177,00 zł, 208,28%,

1982r. - 403.858,00 zł, 289,35%,

1983r. - 532.050,00 zł, 306,30%,

1984r. - 491.812,00 zł, 243,40%,

1985r. - 661.632,00 zł, 275,61%,

1986r. - 849.645,00 zł, 293,85%,

1987r. - 1.248.951,00 zł, 356,63%,

1988r. - 2.022.345,00 zł, 317,44%,

1989r. - 7.228.792,00 zł, 291,35%,

1990r. - 25.905.645,00 zł, 209,67%,



1991r. – 44.174.863,00 zł, 207,98%,

1992r. – 79.995.953,00 zł, 227,13%,

1993r. – 96.667.500,00 zł, 201,64%,

1994r. – 135.511.600,00 zł, 211,95%,

1995r. – 17.416,50 zł, 206,57%,

1996r. – 22.678,30 zł, 216,48%.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego oraz akt osobowych ubezpieczonego.

Sąd uznał, iż powołane dowody są wystarczające do stanowczego rozpoznania sprawy.

***Sąd zważył, co następuje:***

Odwołanie ubezpieczonego W. B. nie zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia, czy ubezpieczony spełnia warunki do przeliczenia emerytury górniczej na podstawie art.110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ( tekst jednolity Dz.U. z 2016r., poz.887 ze zm. ). Ubezpieczony domagał się takiego przeliczenia z uwzględnieniem wynagrodzeń uzyskanych podczas zatrudnienia w KWK (...) przed 1980r., po uprzednim ich ustaleniu przed Sądem.

Zgodnie z powołanym przepisem wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art.15, z uwzględnieniem art.110 ust.3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia:

- z kolejnych 10 lat kalendarzowych przypadających w ostatnich 20 latach kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie emerytury od przeliczonej podstawy,

- dowolnie wybranych przez emeryta 20 lat kalendarzowych, w których podlegał ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia o ponowne ustalenie wysokości emerytury,

a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art.15 ust.5, jest wyższy niż 250%.

Ustalenie wysokości emerytury w sposób wskazany powyżej może nastąpić tylko raz.

Szczegółowe zasady postępowania w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r.

w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r. nr 237, poz. 1412). Rozporządzenie to w § 21 pkt 1 przewiduje, iż środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Powyższy przepis zakłada istnienie optymalnych warunków, tj. wymaga,

by zachowała się dokumentacja płacowa pracodawcy. Natomiast w sytuacji, gdy nie zachowała się stosowna dokumentacja płacowa, wysokość zarobków może być ustalona na podstawie dokumentacji zastępczej z akt osobowych pracownika ( np. umów o pracę, angaży, wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej oraz innych pism dotyczących zatrudnienia, które zawierają informacje o wynagrodzeniu), a także zeznań świadków.

W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 21 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe. Wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997r., sygn. akt II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006r., sygn. akt I UK 115/06, OSNP 2007/17-18/257). Niemniej jednak zarobki za poszczególne lata muszą być wykazane w sposób niebudzący wątpliwości, w ściśle określonej kwotowo wysokości. Nie jest natomiast możliwe przeliczenie wysokości emerytury w oparciu o hipotetyczne lub uśrednione wysokości zarobków. Kwestia pobieranego wynagrodzenia musi zostać udowodniona w sposób bezwzględny, a tylko dokumentacja stanowi precyzyjny dowód w zakresie wysokości wynagrodzenia w postępowaniu sądowym ( por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 4 czerwca 2014r. III AUa 1136/13 ).

Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, iż nie zachowała się dokumentacja płacowa za sporne lata zatrudnienia ubezpieczonego 1970 – 1979, natomiast w aktach osobowych wykazane są tylko stawki zasadnicze wynagrodzenia ubezpieczonego od dnia 1 marca 1973r. w wysokości 94 zł na dniówkę oraz od dnia 1 października 1974r. w wysokości 136 zł na dniówkę.

Na podstawie tych danych i przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów płacowych Sąd dokonał wyliczenia potencjalnego wynagrodzenia ubezpieczonego za lata sporne 1973 - 1979, przy czym przyjął tylko te składniki wynagrodzenia, które przysługiwały ubezpieczonemu bezwarunkowo na podstawie obowiązujących przepisów płacowych. Wynagrodzenia te, nawet przy założeniu, że ubezpieczony pracował w systemie zmianowym, w tym na zmianę nocną, także przez jedną niedzielę w miesiącu oraz od dnia 1 października 1974r. spełniał warunki do wynagrodzenia z Karty Górnika w podwójnej wysokości, nie powodują wzrostu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury górniczej ubezpieczonego powyżej 250%, gdyż przy ich uwzględnieniu, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyliczony z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniom wyniósł zaledwie 233,72%.

Ubezpieczony niewątpliwie uzyskiwał wyższe wynagrodzenia niż te wyliczone przez Sąd, lecz brak jest dokumentacji, która okoliczność taką by jednoznacznie potwierdzała i stąd nie ma możliwości ustalenia wynagrodzenia na wyższym poziomie. W szczególności ubezpieczony niewątpliwie pobierał również premię, lecz z uwagi na to, że ten składnik wynagrodzenia ma charakter uznaniowy, a brak jest jakichkolwiek środków dowodowych potwierdzających fakt jego wypłaty w określonej wysokości, brak było możliwości jego uwzględnienia.

Niemniej jednak, w ocenie Sądu, nieprawdopodobnym jest, aby ubezpieczony w latach spornych uzyskiwał zarobki, dla których wskaźnik wysokości oscylowałby w granicach 250% ( a tylko taki wskaźnik powodowałby przekroczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru z 20 lat kalendarzowych wynoszącego 250% ) zważywszy, że ubezpieczony był wówczas młodym pracownikiem, z przypisaną niższą stawką zaszerogowania. Dodatkowo zauważyć należy, iż w późniejszych latach zatrudnienia

na Kopalni, co do których zachowała się dokumentacja płacowa, taki wskaźnik ubezpieczony uzyskał zaledwie w kilku latach 1982 – 1983, 1985 – 1989, w pozostałych zaś latach, w tym zwłaszcza bezpośrednio następujących po latach spornych ( 1980 – 1981 ), wskaźniki te były znacznie niższe.

Mając na uwadze powyższe, w tym zwłaszcza fakt, że brak jest dalszych konkretnych danych wynikających z dokumentacji dotyczących uzyskiwanych przez ubezpieczonego zarobków, Sąd oddalił wniosek dowodowy ubezpieczonego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu emerytur i rent uznając, iż jest on nieprzydatny w sprawie.

Reasumując, skoro nowo wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie jest wyższy niż 250%, to ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do ponownego przeliczenia pobieranej przez niego emerytury górniczej z zastosowaniem art.110a ustawy, to jest z uwzględnieniem podstawy wymiaru wyliczonej na nowo zgodnie z art.15 ustawy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku i na mocy art. 477<sup>14</sup> § 1 k.p.c. oddalił odwołanie jako bezzasadne.

(-) SSO Grażyna Łazowska